

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної
академії ім. Тараса Шевченка

*Циклова комісія трудового навчання та технологій
і образотворчого мистецтва*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика зі спеціалізації

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Спеціальність **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Кременець – 2023

Погонець І. В. Практика зі спеціалізації : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець, 2023. 13 с.

Розробник:

Погонець Іванна Василівна – викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка, кандидат педагогічних наук,

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва

Протокол від 31 серпня 2023р. № 1

Голова циклової комісії _____ Віталій ПИСАРЕНОК

1. Вступ

Важливим аспектом у формуванні висококваліфікованих, компетентних фахівців зі спеціалізації «Художник-оформлювач» є безпосередня участь здобувачів у процесі практичної роботи. Під час реалізації проекту з оформлення та естетизації освітнього середовища здобувач вчиться використовувати набуті вміння і знання на практиці, а також самостійно вирішувати мистецькі, творчі завдання, опираючись на досвід (прийоми і методи роботи) фахівців з художньо-оформлювальної діяльності. Цим самим здобувач продовжує вдосконалювати свої творчі навички і можливості та знайомиться з новими методиками і технологіями по реалізації художніх ідей, проектів.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Практика зі спеціалізації» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Образотворче мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів ECTS – 2	Галузь знань 01 Освіта	Вибіркова
Змістових модулів – 3	Спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	
Загальна кількість годин – 60	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки: 4-й
		Семестр 7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: на базі практики – 2. самостійної роботи здобувача – 2.	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лабораторні 30
		Самостійна робота 30
		Вид контролю: Залік-7-й семестр

Примітка.

Співвідношення кількості годин занять на базі практики до самостійної роботи студента становить: 50% до 50%.

3. Мета та завдання практики зі спеціалізації

Практика зі спеціалізації «Художник-оформлювач» передбачає ознайомлення із специфікою художньої оформлювальної діяльності та виконання проекту з оформлення освітнього середовища. Оволодіння уміннями та навичками організації практичної діяльності, виконання практичної роботи в умовах, що максимально наближених до майбутньої професійної діяльності фахового молодшого бакалавра. Її мета – сприяння становленню професійної компетентності та підготовка практиканта, оволодіння сучасними методами та формами організації праці до виконання ним функцій художника-оформлювача.

Основні завдання практики зі спеціалізації:

- закріплення та вдосконалення отриманих теоретичних знань та практичних навичок;
- вивчення досвіду (прийомів і методів роботи) фахівців з художньо-оформлювальної діяльності;
- формування і розвиток професійних вмінь і навичок;
- формування у здобувачів професійних компетентностей з практики по спеціалізації;
- формування здатності застосовувати знання культурного простору, досвід і способи художньо-творчої діяльності, рівень навченості, вихованості та розвитку в будь-якій діяльності людини;
- розуміння ролі мистецтва у житті, засвоєння художньої картини світу;
- виховувати любов до обраної професії, формувати професійні інтереси, вподобання.
- допомога освітнім закладам з оформлення освітнього середовища.
- формування здатності вирішувати творчі завдання в процесі фахової діяльності; пробуджувати естетичні відчуття; сприяти естетичному, національному та патріотичному вихованню засобами мистецтва;

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність використовувати інформацію та комунікаційні технології.

СК16 Здатність розуміти основи образотворчої грамоти, аналізувати історичні етапи розвитку образотворчого мистецтва, художні твори;

використовувати спеціальну термінологію; усвідомлювати значення образотворчого мистецтва у вихованні учнівської молоді.

СК17 Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

СК18 Здатність володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та засобами рисунку, живопису, композиції.

СК 24 Здатність створювати та реалізовувати художні проекти.

СК 25 Здатність володіти навичками роботи з комп'ютерними графічними програмами для вирішення практичних завдань у професійній діяльності.

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової перед вищої освіти навчальної дисципліни «Практика зі спеціалізації» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

РН17 Уміти застосовувати у професійній та творчій діяльності художні техніки і матеріали образотворчого мистецтва та володіти основами художньої майстерності.

РН19 Виявляти здатність до створення власних художніх задумів, розробляти ескізи, проекти, виконувати та презентувати творчі роботи.

РН20 Здійснювати організацію, проведення та оцінку навчально-творчих практик, виховних заходів, виставок образотворчого мистецтва.

РН24 Володіти техніками оформлювального мистецтва.

РН25 Уміти використовувати комп'ютерні графічні програми для створення власних художньо-творчих проектів.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Ознайомлення з базою практики.

Тема 1. Участь у настановчій конференції.

Підготовка студентів до практики. Ознайомлення з актуальними тенденціями у сфері художнього оформлення та надання рекомендацій щодо виконання практичної роботи. Обговорення очікуваних результатів.

Тема 2. Знайомство із матеріально-технічною базою практики.

Знайомство із закладом освіти (бесіди з адміністрацією). Ознайомлення з приміщеннями, у яких будуть проводитися оформлювальні роботи та наявним оснащенням. Підготовка доступних ресурсів та інструментів задля організації ефективного процесу роботи.

Тема 3. Складання графіка виконання робіт.

Організація роботи з урахуванням виділеного часу; вибір технік оформлення, відповідно до робочої основи, поверхні; оцінка якості робочих матеріалів та інструментів.

Змістовий модуль 2. Практична робота.

Тема 4. Розробка і збір матеріалу для виконання практичної роботи.

Робота з електронними носіями. Підготовка обладнання: інструментів та матеріалів.

Тема 5. Розробка ескізів, креслень.

Робота з наочним матеріалом. Виконання пошукових ескізів, креслень, макетів. Обговорення результатів з вчителем, методистом. Затвердження готових ескізів.

Тема 6. Виконання проєкту згідно затверджених ескізів, креслень.

Виконання практичної роботи. Послідовність виконання проєкту з урахуванням обраних технологій та матеріалів. Забезпечення ефективності та безпеки робочого процесу.

Тема 7. Консультації із методистом, учителем, викладачами коледжу.

Консультації та обговорення проблемних питань, що стосуються роботи з проєктом. Врахування техніки безпеки та правильне використання технічного обладнання, зокрема при роботі з фарбами, клеєм та іншим необхідним робочим інструментом.

Змістовий модуль 3. Підсумки практики.

Тема 8. Самоаналіз художньо-виховної діяльності.

Оцінка власної діяльності, виявлення недоліків, визначення напрямків для вдосконалення та розвитку.

Тема 9. Проведення презентації практичної роботи.

Повідомлення про зміст і завдання практичної роботи, визначення ідеї, задуму. Представлення і захист виконаного проєкту.

Тема 10. Участь у підсумковій конференції.

Обговорення підсумків за результатами практики. Аналіз проведеної роботи.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усьог о	у тому числі		
лаб		с.р.		
Змістовий модуль 1. Ознайомлення з базою практики.				
Тема 1. Участь у настановчій конференції.	2	2		
Тема 2. Знайомство із матеріально-технічною базою практики.	2		2	
Тема 3. Складання графіка виконання робіт.	2	2		
Разом за змістовим модулем 2.	6	4	2	
Змістовий модуль 2. Практична робота.				
Тема 4. Розробка і збір матеріалу для виконання практичної роботи.	12		12	
Тема 5. Розробка ескізів, креслень.	14		14	
Тема 6. Виконання проекту згідно затверджених ескізів, креслень.	18	18		
Тема 7. Консультації із методистом.	4	4		
Разом за змістовим модулем 2.	48	22	26	
Змістовий модуль 3. Підсумки практики.				
Тема 8. Самоаналіз практичної діяльності.	2		2	
Тема 9. Проведення презентації практичної роботи.	2	2		
Тема 10. Участь у підсумковій конференції.	2	2		
Разом за змістовим модулем 3.	6	4	2	
Усього годин	60	30	30	

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Знайомство із матеріально-технічною базою практики.	2
2.	Розробка і збір матеріалу для виконання практичної роботи.	12
3.	Розробка ескізів, креслень.	14
4.	Самоаналіз художньо-виховної діяльності.	2
	Разом	30

6. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: бесіда, розповідь, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, брейнсторм, метод проєктів, художньо-педагогічний аналіз творів образотворчого мистецтва.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів освіти, створення відчуття успіху у навчанні.

7. Методи контролю

Спостереження за виконанням практичної роботи. Підсумковий контроль: залік у 8-ому семестрі.

8. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, підручники, план-конспекти

9. Зміст практики зі спеціалізації

1. Підготовка і обговорення плану практичної діяльності.
2. Розробка проєкту. Виконання пошукових ескізів та креслень.
3. Підготовка матеріалів для виконання практичної роботи.
4. Виконання проєкту згідно затверджених ескізів.
5. Оформлення документації.

За час практики (впродовж семестру) кожен здобувач повинен зібрати матеріал, розробити ескізи та креслення, та виконати затверджений проєкт, провести презентацію практичної роботи, здійснити підведення підсумків.

Під час практики здобувачі виконують **такі види робіт**:

- знайомляться з базою практики;
- знайомляться із необхідною навчально-методичною літературою;
- складають графік виконання робіт;
- розробляють і збирають матеріал для виконання практичної роботи;
- виконують ескізи та креслення;
- виконують проєкт згідно затверджених ескізів;
- аналізують свою практичну діяльність;
- проводять презентацію практичної роботи;
- готують звітну документацію з практики, матеріали згідно вимог.

Діяльність здобувачів освіти під час практики здійснюється за таким графіком:

1-й–2-й тижні – організаційне заняття. Практика розпочинається із зустрічі із керівництвом освітнього закладу. Здобувачі знайомляться з матеріальною базою закладу. Методист практики розкриває зміст роботи студентів під час практики, складає графік виконання практичної роботи.

3-й і наступні тижні – практиканти згідно графіка займаються збором інформації і розробкою матеріалів, виконують необхідні ескізи, креслення та виконують проект.

Останній тиждень – проведення презентації практичної роботи, підведення підсумків та здача документації практики, отримання заліку з практики.

Орієнтовна схема роботи над проектом

- 1. Розробка концепції оформлення середовища.*
- 2. Виконання пошукових ескізів, креслень.*
- 3. Підготовка основи для виконання роботи.*
- 4. Виконання практичного завдання, проекту.*
- 5. Презентація виконаного проекту.*

10. Загальна документація практики по спеціалізації

Під час проведення практики здобувач веде документацію, яка відображає зміст практичної роботи над проектом. Впродовж трьох днів після завершення здобувач подає керівникові практики таку документацію:

- пошукові ескізи та креслення до проекту;
- презентація готового проекту та фотозвіт;

Підсумки практики підводяться на засіданні відповідної профілюючої циклової комісії, виставляється диференційований залік.

Щоденник з практики

Щоденник – це робочий документ здобувача, в якому планується організаторська діяльність здобувача, аналізується кожний день перебування в освітньому закладі; робляться висновки та узагальнення.

Щоденник є обов'язковим документом практики. Він перевіряється методистом з фахової дисципліни, може проглядатися керівником практики. Стан щоденників з практики враховується при виставленні заліків і оцінок за практику.

Ведення щоденника сприяє самоосмисленню здобувачем своєї практичної роботи. Тут він аналізує етапи виконання практичної роботи, та вносить пропозиції щодо оптимізації та покращення освітнього середовища, пропонує нові ідеї.

11. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з практики зі спеціалізації

Оцінку 5 (відмінно) – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який виявив дисциплінованість, творчу самостійність у плануванні, підготовці та проведенні художньо-практичної роботи; виконав проект вчасно і на високому професійному рівні, використовуючи сучасні технології; акуратно і правильно оформив проектну документацію, виконав усі завдання практики.

Оцінку 4 (добре) – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який проявив дисциплінованість та акуратність у роботі, виконав усі пункти змісту практики, проте не досить ефективно застосовував здобуті знання, уміння та навички, потребував допомоги вчителя, допускав помилки під час практичної роботи; своєчасно та якісно оформив результати педагогічної практики.

Оцінку 3 (задовільно) – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який виконав завдання практики, але під час їх реалізації допускав помилки, недостатньо ефективно застосовував теоретичну і методичну підготовку при виконанні проєкту; не своєчасно та неякісно оформив документацію з практики.

Оцінку 2 (незадовільно) – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який не виконав в повній мірі обсяг завдань з практики.

12. Рекомендована література

Базова

1. Білодід Ю. М., Поліщук О. П. Основи дизайну: навч. посібник Київ : ПАРАПАН, 2004. 240 с.

2. Гілязова Н. Рисунок. Живопис: навчальний посібник Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 112 с.

3. Глушук, С.С. Техніка станкового живопису: навч. посіб. / упоряд. Глушук С.С.; передне сл.: Стороженка М, Прядка В.. Вид. 2-е. Київ; Ужгород : (б.в.), 2008. 120 с.: іл..

4. Зайцева В. І. Практика композиції навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 116 с.

5. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамати: навч. посібник для студентів ВНЗ 2-ге вид. перероб. і доп. Київ : Вища школа, 2002. 190 с.

6. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція : навч. посіб. Львів : Львівська Політехніка, 2012.

7. Костенко Т. В. Основи композиції та тривимірного формоутворення : навч. - метод. посіб.: Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.

8. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну : підручник для студентів ВНЗ. Вид.2-ге, випр. та доп. Київ : Кондор, 2007. 489 с.

9. Лівінський О.М. Опоряджувальні роботи: Матеріали, технологія і організація робіт, засоби механізації: Підручник. Київ : 2010. 540 с. [content/uploads/2018/11/%D0%9E%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%B6%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8.pdf].

10. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну : навч. посібник для студентів ВНЗ. Вид.2-е. Київ : Слово, 2010. 170 с.

11. Матеріалознавство : підручник для студентів ВНЗ / К. К. Пушкарьова, М. О. Кочевих, О. А. Гончар, О. П. Бондаренко; за ред. К. К. Пушкарьової. Київ: Ліра-К, 2012. 592 с.
12. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції: геометричні аспекти художнього формотворення: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вид. 2-е. Київ: Каравела, 2008. 303 с.
13. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. Київ: Каравела, 2015.
14. Основи формальної композиції. Укладач канд. мист. Половна-Васильєва О.А. Дніпропетровськ: 2015. [http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/9fa57103c48cb387ec75061c5f0cfbe5Polovna-Vasil'yeva-O.A_OSNOVI--FORMAL'NOYI--KOMPOZICIYI.pdf]
15. Остапенко Т.Є. Технологія опоряджувальних робіт. Київ: Вища освіта, 2003.
16. Печенюк Таміла. Кольорознавство. Київ: Грані Т, 2009. 190 с.
17. Прищенко С. В. Кольорознавство: навч. посібн. для студентів ВНЗ. Київ: Альтерпрес, 2010. 351 с. (Б-ка дизайнера).
18. Сланський, Б. Техніка живопису та реставрації. упорядкув., передм. та спецредагув. І. Дорофійенко; кер. творчої групи Н. Прибега. Київ: Мистецтво, 2009. 304 с.: іл.
19. Теоретичні і методичні основи образотворчого мистецтва (для здобувачів другого освітнього рівня (магістр) спеціальності 014 «Середня освіта. Образотворче мистецтво»): навчально-педагогічний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 80 с.
20. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посіб. / уклад. Белкіна Е.В., Конопко О. І.К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.
21. Туманов, І. М. Рисунок, живопис, скульптура: теоретико – методологічні основи комплексного навчання: навч. посіб. Львів: Аверс, 2010. 496 с.: іл..
22. Урсу Н. О., Гуцул І. А. Теоретичні основи композиції: Навчально-методичний посібник для студентів ЗВО художніх та художньо-педагогічних спеціальностей. Вид. 2. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 166 с. [<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7436/Ursu-N.O.-Hutsul-I.A.-Teoretychni-osnovy-kompozytsii.pdf?sequence=1&isAllowed=y>]
23. Форми і методи композиції у контексті сучасних наукових та практичних реалій. Вижниця., 2007. 126с.
24. Шестобуз О.С. Кольорознавство: навч.- метод. посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. 140 с.
25. Шпак, В.О. Основи живопису. Акварель: навч. посіб. М-во освіти і науки України, КДІДПМД ім. М. Бойчука. Київ: (б.в.), 2013. 256 с.: іл..
26. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посіб. для ВНЗ 1-2 рівня акредитації. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 111 с.

1. Антонович Є.А., Василюшин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: навч. посіб. / За ред. проф. Є.А. Антоновича. Львів: Світ, 2006. 512с., іл.
2. Бірук В. Об'єкти технологічної діяльності: методика проектування та художнє конструювання виробу / *Трудове навчання*. 2014. №6, червень
3. Гурська А. Мова та граматика українського орнаменту: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Альтернативи, 2003. 144 с.
4. Диклич Л. Мовою графіки. Київ : Мистецтво, 2007. 202 с.
5. Пасічник А. М. Образотворче мистецтво : словник-довідник. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2003. 216 с.
6. Прокопович Т.А. Рисунок, як основа в живописі та скульптурі. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф.. Луцьк, 29 трав., 2020. Вип.1. С. 86-89.
7. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія): навч. посіб. для студентів ВНЗ мистецтва. Київ: Редакція вісника «АНТ», 2005. 400 с.
8. Трофімчук В. Етапи виконання дизайн-проекту старшокланиками на уроках трудового навчання : методика. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2011. №9 (89). вересень. С.19-23.
9. Трофімчук В. Задачі з елементами дизайну для художньо-конструкторської діяльності : Від теорії до практики. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2007. № 1(47) січень-лютий. С.29-33.
10. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів : Аверс, 2010. 496с.
11. Український живопис ХХ - початку ХХІ ст. з колекції Національного художнього музею України: альбом / упоряд. Мельник А. Хмельницький. Київ : Галерея; Артанія Нова, 2006. 302 с.
12. Цідило І. Композиційні засоби графічного проектування в інформаційній підготовці дизайнера. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2009. №4(62), квітень. С.24-27.
13. Шалаєва Г. П. Вчимося малювати: посібник. Київ : Країна мрій, 2008. 224 с.
14. Шаров І. Ф., Толстоухов А. В. Художники України: 100 видатних імен, Київ : АртЕк, 2007. 480 с.
15. Шедеври українського живопису: альбом / упоряд. Горбачов Д. Київ : Мистецтво, 2008. 607 с.